

Szurikáták bemutatása

Készítette: Csúri Krisztián 9/4 tanuló

A szurikáták (négyujjú manguszták) társadalmi csoportokban élnek, mindenkinek megvan a maga feladata. Csoportmunka és együttműködés - ez a titka a szurikáták fennmaradásának a Kalahári sivatagban.

Rend: Ragadozók

Család: Cibetmacskafélék

Nem és faj: *Suricata suricatta*

Bár a szurikáta külsejét tekintve hasonlít a félmajmokra, kutyákra és moósmedvékre, tulajdonképpen nyúl nagyságú mungó. A sivatag őreként ismert, mivel figyelmezteti a többieket a veszélyre, azonban vadász és zsákmány is egyszerre.

Fontosabb jellemzői

Testméretek

Hossza: 50 cm a fejétől a farka végéig

Testtömeg: 900 g

Szaporodás

Ivarérettség: 12 hónaposan

Párzási időszak: egész évben

Vemhesség: 75 nap

Utódok száma: 4-5

Életmód

Viselkedés: fejlett társadalmi élet; 30 állatig terjedő kolóniában él

Hangkibocsátás: csicsergő, trillázó, morgó vagy ugató a helyzettől függően

Táplálék: változatos, főleg rovarok, skorpiók és gyíkok

Élettartam: mintegy 10 év

Rokon fajok

A selous-manguszta vagy trugmanguste paracynictis selousi valamivel nagyobb és a farka vége fehér

Élőhely

A szurikáta kizárólag Dél-Afrika száraz, nyílt síkságaira és félszáraz bozótvidékére szorítkozik, kerüli az erdőt és a sűrű vegetációt. Nappal mókusokkal, skorpiókkal és gyíkokkal osztja meg a sivatagot, miközben magasan felettük ragadozó madarak köröznek. Ha beáll a sötétség, a szurikáta egy járatokból álló fészekbe vonul vissza, amelyet erős mellső lábaival kapart ki. Ezek a járatok a talaj adottságaitól függően akár 3 méter mélyek is lehetnek. Olykor más állatokkal osztja meg őket, például mókussal vagy rókamangusztával. Sziklás területeken a szurikáták zsákmányukat sziklahasadékokba és repedésekbe helyezik.

Viselkedés

A mungófélék közül a szurikáta a leginkább társas lény. Szorosan összetartó kolóniákban él, amelyeknek a létszáma elérheti a két tucatot. A kolóniákban „csoportmunka” folyik, amelynek során minden szurikáta külön feladatot vállal magára az egész csoport javára. Ha reggelente kijönnek odújukból, hogy a napon melegedjenek, a csoport gyorsan őrt állít, amelynek figyelnie kell, nem közeledik-e veszélyes ragadozó. Az őr egy magaslati helyről, gyakran egy magasabb faágról látja el feladatát, hogy a veszély első jelére figyelmeztető ugatásban törhessen ki. Ha egyszer elhangzott a riadó, az egész csoport bemenekül az odúba. Ha a szurikáták idegen csoporttal vagy olyan ragadozóval kerülnek szembe, mint a róka, rendszerint összeverődnek és elkezdnek vadul ásni, nyilvánvalóan csak azért, hogy porfelhőt kavarnak fel, s így eltérítsék a támadót. Vagy felborzolt szőrrel szorosan egymáshoz tapadnak, elindulnak az ellenség felé, és úgy tesznek, mintha támadni akarnának. Ilyenkor a szurikáta olyan nagynak és félelmetesnek mutatja magát, amennyire csak lehetséges: kinyújtja a lábait, megmerevíti testét nyílegyenesen tartja a farkát és leszegi a fejét. E színjáték tetőpontján az egész csapat a levegőbe ugrik és dühösen morog. Ha a betolakodó kitart, a bátrabb állatok úgy adnak nyomatékot fenyegető fellépésüknek, hogy leköpi, sőt akár meg is harapják a támadót

Táplálék és táplálkozásmód

A szurikáták főleg rovarokkal, pókokkal és csigákkal táplálkoznak, de a rágcsálókat, földön fészkelő madarakat és tojásaikat, mókusokat és más kisállatokat sem vetik meg. Olykor még olyan veszedelmes zsákmányokkal is megbírkóznak, mint a skorpiók és a kígyók. Ezenkívül bizonyos növények rügyeit, sarjgumóját és gyökerét is megeszik. A szurikáta lelkesen túrja a földet; zsákmányállatok után kutatva sok homokot kavar fel; kiváló szaglása vezeti, miközben átassa magát a homokos talajon. Ha áldozata a látókörébe kerül, a szurikáta mancsával rácsap, majd egyetlen harapással megöli.

Szaporodás

A szurikáták „násza” szenvedélyesen zajlik. A nőstény először visszalöki a hímét, aki azonban válaszképpen nyakon ragadja a nőstényt. Ezután következik a párosodás. Tizenegy heti vemhesség után az odú mélyében jönnek világra a vak és szőrtelen kicsinyek. Alig néhány nap után anyjuk elválasztja őket és elhagyja az odút, hogy a többi felnőtt állattal vadásszon. Helyét váltott műszakban dolgozó „gyermekőrzők” veszik át. Ha a felnőttek visszatérnek az odúba, élelmet hoznak maguknak az ifjak számára. A kicsinyek három hét után hagyják el az odút, őrzőik felügyelete mellett. Az anya a szokatlannak tűnő élelemmel úgy ismerteti meg utódait, hogy a szájában körbe hordozza a falatokat, amelyeket azután a kicsinyek megkaparintanak tőle. Két hónapos korukban a fiatal szurikáták már úgy néznek ki, mint a felnőttek kicsinyített kiadásai.

